

M.B.H.G. - B.R.O.H.
Directie Monumenten en Landschappen
De Heer P. CRAHAY
Directeur
CCN-Vooruitgangstraat 80, bus 1
1035 Brussel

U/Ref: mvh2271-64/03/2006-095PU
O/Ref: GM/ah/SGL-2.105/s391
Bijlage : 1 fotodossier

Brussel,

Mijnheer de Directeur,

Betreft : SINT-GILLIS. Bordeauxstraat 14-16. Vervanging van de verwarmingsinstallatie op stoom in de gemeenteschool J.J. Michel. Principeadvies.

In antwoord op uw brief van 25 april met bovengenoemde referentie, ontvangen op 26 april 2006 hebben wij de eer u te melden dat onze Commissie tijdens haar vergadering van 10 mei 2006 over hoger vermelde werken volgend advies heeft uitgebracht. Zij aanvaardt het principe van de omschakeling van het verwarmingssysteem maar vraagt bijkomend onderzoek naar de impact van de omschakeling op de overdekte speelplaats.

Deze aanvraag betreft een school gebouwd omstreeks 1891 naar plannen van de gemeentearchitect Edmond Quélin. Het gebouw werd ontworpen naar het pedagogische model van die tijd en voldeed aan de toenmalige veiligheids- en hygiënische voorschriften waardoor het representatief is voor de schoolarchitectuur van rond de eeuwwisseling. Het gebouw is in zijn totaliteit beschermd.

De bestaande verwarmingsinstallatie functioneert op stoom. De Commissie heeft geen bezwaar tegen de voorgestelde omschakeling naar een centrale warm waterverwarming met een hoge rendementsketel voor zover dit geen afbreuk doet aan de erfgoedkundige waarde van het geheel. Zij verwijst naar de gelijkaardige aanpassing van de installatie van het gemeentehuis van Sint-Gillis (zelfde bouwheer) en vraagt de D.M.L. deze werken op dezelfde wijze op te volgen en de opgedane ervaring te benutten voor een vlot verloop van de werf.

Aanpassing van de spiraalvormige radiatoren

De overdekte speelplaats wordt verwarmd door spiraalvormige buisradiators geplaatst in daartoe voorziene muurnissen. Om technische redenen zijn deze elementen bij de omschakeling niet zonder meer herbruikbaar. Bovendien zal het rendement van de verwarmingselementen dalen gezien de lagere temperatuur van warm water t.o.v. stoom. Voor de overdekte speelplaats bestaan dus verschillende hypothesen (de onesthetische roosters vóór de nissen moeten zeker verwijderd worden) :

1) de aanpassing van de spiraalradiatoren, aangevuld met bijkomende verwarmingselementen,

- 2) het buiten werking stellen en conserveren van de spiralen en het plaatsen van een bijkomend systeem,
- 3) de vervanging van de spiralen door nieuwe gietijzeren radiatoren geplaatst in de bestaande nissen.

De KCML verkiest het behoud van de spiraalradiatoren als getuige van het oorspronkelijke verwarmingssysteem. Het dossier bevat echter onvoldoende gegevens om de gevolgen te evalueren die de omschakeling van stoom op water precies zal hebben voor het uitzicht van de overdekte speelplaats. Men moet daarbij duidelijk voorop stellen welke temperatuur haalbaar en wenselijk is rekening houdend met de functie en de opbouw van de deze ruimte.

De Commissie vraagt een nauwkeurig onderzoek uit te voeren naar het reële warmteverlies dat ontstaat wanneer de spiraalradiatoren op warm water functioneren. Zo kan men berekenen hoeveel en welk type bijkomende verwarming eventueel nodig zijn. Enkel op basis van die gegevens kan men een keuze maken uit de verschillende hypothesen met aandacht voor de erfgoedkundige en historische waarde van het beschermde schoolgebouw. Specifieke aandacht moet daarbij gaan naar de visuele impact van bijkomende verwarmingselementen (aantal, inplanting, bijkomende leidingen, enz.).

Aanpassing van de bestaande gietijzeren radiatoren

In de overige ruimten zijn de bestaande radiatoren eenvoudiger gietijzeren modellen. Zij kunnen aangepast worden bij de overschakeling van stoom naar warm water. Dit radiatorstype is nog in de handel verkrijgbaar waardoor men in bepaalde lokalen minder gepaste of recent bijgeplaatste elementen eveneens kan vervangen. De Commissie aanvaardt deze werkwijze en brengt volgende bemerkingen uit.

- Zij vraagt voorrang te verlenen aan het hergebruiken van de oorspronkelijke radiators en de elementen slechts bij uitzondering te vervangen.
- Niet alleen de radiators maar, indien van toepassing, ook de oorspronkelijke kranen moet men, indien mogelijk, behouden en restaureren.
- Het bijplaatsen van radiators in bepaalde lokalen is slechts aanvaardbaar voor zover een passende inplanting wordt gevonden. De erfgoedkundige waarde van de beschermde ruimtes mag daarbij niet aangetast worden.
- Het project moet steunen op een nauwkeurige opmeting van de bestaande toestand met aanduiding van de verwarmingselementen, de leidingen, eventueel te vergelijken met beschikbaar archiefmateriaal. Om de ingrepen tot een minimum te beperken moet men de bestaande leidingen zoveel mogelijk hergebruiken.

Met de meeste hoogachting,

G. MEYFROOTS
Adjunct-secretaris

J. DEGRYSE
Voorzitter